

As the judges decide

שודא דדייני –

OVERVIEW

'שודא דדייני' that we say 'ב' שטרות היוצאים ביום א' ruled that in the case of שודא דדייני as to the meaning of רשב"ם and תוספות there is a dispute between

נראה לרבינו תם למי שירצה הדיין ליתן –

It is the view of the ר"ת that שודא דדייני means to whomever the judge wants to award it -

ולא כפירוש הקונטרס¹ שיאמרו דעתו של נותן –

But not like the explanation of the רשב"ם that שודא דדייני means, that the דיינים should assess the mind of the giver; to whom he was more inclined to grant it (or sell it).

²proves that the רשב"ם's view is incorrect: תוספות

דהא בסוף פרק קמא דגיטין (דף יד, ב ושם דיבור המתחיל וכאן) גבי הולך מנה³ לפלוני⁴ -

For in the end of the first פרק of גיטין regarding the case where someone said 'deliver this מנה to him' [and the sender died]; one of the views, there -

קאמר מה שירצה שליח יעשה וקרי ליה התם שודא –

Maintains that the שליח should do as he pleases, and the גמרא refers to this ruling as שודא; indicating that שודא means to do as one pleases without making any judgments, for the גמרא states שליח יעשה.

פ"ה הרשב"ם offers an additional refutation to תוספות:

ובפרק עשרה יוחסין (קדושין דף עז, א ושם דיבור המתחיל שודא) נמי אמר –

And in ברייתא the פרק עשרה יוחסין also states -

נאמן הדיין לומר לזה זכיתי ולזה חייבתי –

The judge is believed to say, 'I acquitted this one, and found this one liable'; the ברייתא continues -

במה דברים אמורים כשבעלי דינא עומדים לפניו אבל אין בעלי דינא עומדים לפניו אינו נאמן -

When does this ruling apply, when the litigants are still standing before the דיין, however if the litigants are not standing before the דיין (they were dismissed

¹ רשב"ם ד"ה שודא דדייניא See.

² פ"ה finds it necessary to disprove the רשב"ם's, for logically that interpretation seems to have more merit than תוספות. It is logical that we should award it to the more likely recipient, than to award it merely randomly. התוס'

³ The case there is where someone said to a שליח, deliver this מנה to so-and-so; when the שליח came, the recipient was deceased, and then the sender also died. The issue there is whether it should be given to the heirs of the grantor or the heirs of the recipient. [It is dependent whether we maintain כזכי הולך or not.] There are various rulings in this matter.

⁴ לפלוני ומת המשלח קאמר, הגהות הב"ח amends this to read.

after the ruling), the דין is **not believed** to say לזה זכיתי ולזה חייבתי –

ופריך וניהדר ונידייניה⁵ ומשני בשודא דדייני –

גמרא asks, ‘**and let us go back and judge them again**’, and the גמרא answers, it was a case which was decided by שודא דדייני; this completes the citation of the גמרא in קדושין. Now תוספות concludes with the rejection of פ' הרשב"ם –

ואי כפירוש הקונטרס אכתי ניהדר לאמוד דעתו של נותן⁶ –

And if שודא דדייני means **like the פ' הרשב"ם**, the question still remains **let us go back to assess the mindset of the grantor**. This proves that שודא דדייני is a random decision by the דין, and once that decision is rendered, it belongs to whomever the דין awarded it, and since it was without reason, we cannot hear the case again, for the upcoming שודא may be different than the first שודא.

תוספות brings another proof that שודא דדייני is done randomly:

ובהדיא בירושלמי⁷ אמר לאיזה מהן שירצו בית דין להחליט מחליטים –

And in the תלמוד ירושלמי it is explicitly stated that to whomever בי"ד desired to grant it, they grant it to him.

תוספות asks:

ואם תאמר אם כן יתן למי שיתן לו שכר⁸ –

And if you will say; if this is indeed so that שודא is a random decision, the דין will grant it to whoever will pay him for this ruling!

תוספות answers:

ויש לומר דכל דיינא דמקבל אגרא לאו דיינא הוא⁹ –

And one can say; that any דין who receives payment for dispensing justice is not a דין!

שודא דדייני continues to discuss other aspects of:

ומה שפירש רבינו חננאל דקבלה בידינו דלא אמרינן שודא אלא במקרקעי –

And regarding that which the ר"ח expressed, that it is a tradition by us (the ר"ח), that generally we do not apply the rule of שודא, except for property issues –

אין נראה לרבינו יצחק דהא גבי הולך מנה לפלוני¹⁰ גבי שליח מייתי לה –

⁵ We awarded it to the זוכה on the merit of his claims, let us hear the claims again, and the זוכה will win again.

⁶ Whatever led us to assume in the first ד"ת that the grantor meant this party; will equally sway us in the second ד"ת.

⁷ כתובות פ"י ה"ד וה"ה (דף נט, ב וס, א)

⁸ There will be no ‘logical’ or ‘legal’ ruling. The דין has the right to award it to anyone. So the דין (when he realizes that it is a case of שודא), may encourage the litigants, to ‘bid’ for the award; which seems highly improper.

⁹ See footnote # 11.

¹⁰ The גבי שליח מיייתי לה, amends this to read, לפלוני מיייתי לה; deleting the words גבי שליח.

The ר"י does not concur with this view, for the גמרא cites the ruling of שודא regarding the case of (השליח) הולך מנה לפלוני -

בסוף פרק קמא דגיטין¹¹ (דף יד, ב ושם) –

In the end of the first פרק of גיטין; there we are discussing money, not קרקע.

ר"ח cites another ruling of the תוספות:

עוד פירש דדוקא דיין מומחה עושה שודא¹² –

The ר"ח also specified that only an expert דיין can perform שודא -

דהא רב ששת גברא רבה הוה ואמר ליה רב נחמן מר לאו דיינא הוא¹³ –

For רב ששת was a great personality, and nevertheless ר"נ told him; ‘you sir are not a דיין’. This occurred -

גביה אימיה דרמי בר חמא¹⁴ ורב עוקבא בר חמא בפרק מי שהיה נשוי (כתובות דף צד, ב):

In reference to the case with the mother of רמי בר חמא and רבי עוקבא בר חמא [מר] in the פרק מי שהיה נשוי. It is evident from that episode that even a גברא רבה like רב ששת cannot perform שודא since he is not a מומחה (as the ר"ח ruled).

SUMMARY

¹⁵ means a random choice, not any estimation (as the רשב"ם maintains). שודא דייני is applicable in all cases not only קרקע (as the ר"ח maintains). שודא may be performed only by a מומחה, but not (even) by a רבה.

THINKING IT OVER

¹⁶ However from the גמרא in The ר"ח rules that שודא is applicable only by a מומחה. ¹⁷ it appears that any שליח (who is certainly not a מומחה) can perform שודא!

¹¹ See our תוספות previously (footnote # 3).

¹² We can now understand better the answer תוספות gave previously (see footnote # 8) that there is no concern for שוכר since שודא is applicable only by a מומחה, and he is beyond suspicion of accepting שוכר. This will also support תוספות view of שודא that the דיין may give it to whomever he chooses, for since he is a מומחה we can apply the ruling of הפקר ב"ד הפקר (see שודא ד"ה). However according to רשב"ם that it is an assessment; it is not understood why a מומחה דיין is required. See ‘Thinking it over’.

¹³ The case there is where the mother of רמי בר חמא and רבי עוקבא בר חמא, first wrote over all her assets to רב"ה. Later that day she wrote over all her assets to רב"ה (the case of רב"ה). רב"ה came before רב ששת and ר"ש ruled in his favor. רב"ה came before ר"נ and ר"נ ruled in his favor. When ר"ש and ר"נ met later and discussed the case, ר"ש explained that he awarded the assets to רב"ה, since his שטר was written first. ר"נ disagreed because there was no time of day written in the שטר. When ר"נ explained to ר"ש that he awarded it to רב"ה because of שודא, so ר"ש responded, ‘I too am awarding it to רב"ה on account of שודא’; to which ר"נ responded, ‘I am a דיין and you (ר"ש) are not a דיין’.

¹⁴ The הגהות ה"ה amends this to read, חמא ורבי עוקבא, omitting the word רב.

¹⁵ [שודא may come from the word שדי to throw. The דיינים throw the case in whichever direction they choose.]

¹⁶ See footnote # 12.

¹⁷ See בל"י אות רלט and נה"מ.